

FS

764

1.009

რუსთაველი "სადეხანო" წიგნების გამომცემი

2

ქართული წიგნის მაღაზიის გამოცემა.

764.

ბ. 120636

პარიკმანერისა.

ა—ვოდევილი, ერთს მოქმედებაში.

თსულება

თბუ. რაჭვიელ ერისთავისა.

თბილისი

გრ. ჩარკვიანის სკამბა

1880

899.962.1-2

2.120636

საამხანაგო ქართული წიგნის მალაზიის გამოცემა.

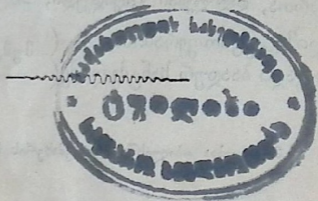
პარიკმახერისას.

ხუმრობა — უოდევილო, ერთს მოქმედებაში.

თსსულება

თავ. რაფიელ ერისთავისა.

F 1-009
2

თბილისი

გრ. ჩარკვიანის სტამბა

1880

29, [27] გ. (17x11), 105.

შოქმედიანი ჰიწნი.

კრიკოლ ლილიფარბაქიანი, ჰარიკმახერი 45 წლის.
ძანა, ამისი ცელი, 30 წლისა.

ნინო, ობოლი, ამათხან იზდება, 18 წლისა.

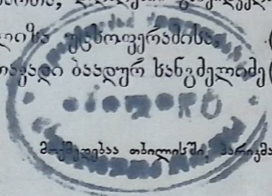
კიკო ცხონებაშვილი, შავირდი ჰარიკმახერის დუ-
ქანში, 20 წლისა.

კაბრო თავსედანი, თანაშემწე ჰარიკმახერისა, 30 წ.

საბედა თანდილახანი, დედა ნინოსი, 50 წლისა.

მართა, დალაღების გამეიდველი, 25 წლისა.

ლიონა უცხოფერანისა (მუშტრები 25 წლისა.
თავადი ბაადურ სანგმელიძე (45 წლისა.

შოქმედიანა თბილისში, ჰარიკმახერის სამუშაო ოთახში

FS

Документ цензурю. Тифлис, 18 октября 1880 года.

764

პარიკმანხერისას.

სუმრობა - ვოდვეილი ერთს მოქმედებაში.

(სცენა წარმოადგენს პარიკმანხერის სამუშაო ოთახს. მარჯვნივ სარკე ჩანს კედელზედ და იქვე სტოლი დგას, რომელზედაც აწევია: პირის საპარსი იარაღი, მაკრატელი, ჩოტყეპი და ღუხები; იქვე კრესლა დგას. სარკეში იყურება ნინო. — მარჯვნივ კედელთანაც სტოლი დგას და იქა ზის გიგო; წინ უდგას ხის თავი, რომელზედაც არის გაკეთებული ქაღის პარიკი. — გიგო, მითომ მუშაობს, კედლებზედ, აქა იქ ჰკვიდია, სურათები. ამ ოთახშია ორი შემოსასვლელი კარი: ერთი პირდაპირი, ეზოდგან და მეორე — მარჯვნივ, მაღაზიიდგან, ჭუჩის მხარეს. ეზოს მხარეს, ორი ფანჯარა მოჩანს. რამდენიმე დაწნული სკამი დგას კედელთან და შუაფი, რომელშიაც დევს შინიონი).

გ ა მ ო ს გ ლ ა I.

გიგო. დასწყევლოს დემონმა!.. ამ თმების ქსოვისაც კერა გავიგურა... მე, ეს სელობათ არ გამოძღვება... ორი თვეა აქა ვარ და ჯერ «ინჩი» არ გამეგება ამ სელობისა.

ნინო. (ვიდევ სარკეში იყურება). შენ რომ გულის უური არა გქონდეს, ვისი ბრალისა.

გიგო. შენს მყურებელს, რაღა გულის ყურში შემიწე-
ბა?!..

ნინო. (მოიხედავს და ღიმილით). ვა, ვა!.. მაგდენი რამე-
ები ჩემთვის გისწავლია?...

გიგო. რას დაძვინი?... განგებ შენი გულისთვის მოვე-
ბარე ზარიკმასხურს, თორემ, რა მინდოდა მე, აჭა.

ნინო. (დაჟდობა), ძართლას?

გიგო. განა შენ არ იცი... ახლას ეს მითხარ: რას მი-
ზირობ?...

ნინო. არაფერს.

გიგო. როგორ თუ არაფერს?!..

ნინო. რა ვქნა!... ხომ იცი რომ ობოლი ვარ, დედა
მე აღარ მახსოვს და მამა... აჭა, ამათ, სხვადღოთ
გაუჩივარო, უსწავლებიათ... ესლას ერთი დედიდა
გამომხენია და შემოუთვლია: «უნდა გაგათხრო-
ვო... ამ დღეებში ჩამოვალ და წავიყვანო»... მე
იმას არ ვიცნობ და ის—მე... ყოველ დღე გე
მოველი აჭა... ეგებს გადურჩე მოახლეობას...

გიგო. შენი ზირობა?...

ნინო. აჭამდინ უზეტრონო ვიყავ და ესლას ზეტრონი
გამჩენია... იმისი სჭამეა.

გიგო. მერე ვის უნდა მიგცეს დედიდა შენმა?..

ნინო. რა ვიცი!..

გიგო. იმასაც მოველამ, ვინც წინ გადაქენილება, დე-
დიდა შენსაც და...

ნინო. და შეც... არა?... ხა, ხა, ხა, ხა, ხა!...

გიგო. სიუვარულს, დაცინებს არ შეჭოუარის... შენი სი-
კვდილიდგან გი ღმერთმა დამიფაროს, მაგრამ...

ნინო. მაგრამ რა?... რით მარჩენ რომ შენ შაგირთო?...
გიგო. რით გარჩენ რომელია?... განა ქვეყანაზე ჰყოფი

ბაწკებოილა?...

ნინო. ცარიელა ჰუარს ხომ მათხვარებია სკამს.

გიგო. განა ხელობა არ ვიცი რა?... ძებილს გადავაკ-
რამ... ეუღლებზე ქალღდას გაუკარამ... განა მე ვერ
ვიჭირებ მღაზიანს?... ისეთს ვივესკას გამოკვიდე
რომა!... შედ დავაწერინებ: «აქა დგას გადაკვერელი»..

ნინო. ხა, ხა, ხა, ხა ხა, ხა!...

გიგო. რას იცინი?

ნინო. როგორ არ გაკიცინო... ხა, ხა, ხა, ხა, ხა!...

ასე იფიქრებენ ღვინის გადაკვერელი დგასო!....

გიგო. (წუწინით). დამცინე, დამცინე!... (ტორის). მე მარ-
თალი მე... გონს... შე...ნი ჰირობა, და...

ნინო. კარგია, სუფელი!.. გესმობოდო... (გიგო გა-
მოცოცხლდება). უწინამც დღე დელიოს ნინოს,
რომ შენს მეტს წაჭუკეს ვისმეს!...

გიგო. (წამოხტება). მართლა?... შენი კი ჭირიძე!.. მი-
რბენს რომ მოეხვიოს).

გ ა მ ო ს გ ლ ა II.

(იგინივე, გრიგოლ და მია).

გიგო. (კრთათ. (იქით)) ვაჟ შენ ჩემო თავო!.. კინაღამ...

ნინო. (უა!..

გრიგოლ. (ერთათ. რა ჯმბავია?... რას ბუდრუგანა-
ძია. (რა...)

გიგო. არაფერს... ჩოტკი გადმოვარდა და იმას ვიღებ-
დი.

ძია. (ნინოს). შენ ქალბატონო!.. თავი რიგინათ დაი-
ჭირე, თორემ კისერს წაატყეს სადმე...

(ნინო თავ ჩაღუნილი დგას).

გრიგოლ. ჩვენ მთაწმიდაში მივდივართ... დღეს მთა-
წმინდობა... და აქაურობაზედ თვალ-ყური დაიჭი-
რეთ, მუშტარს ყური უგდეთ.

ძია. (ნინოს). გესმის?!.. ჩვენც მალე დავბრუნდებით.

ნინო. მესმის, როგორ არა.

(პარიკმახერი და იმისი ცოლი გაუღუნ; ნინო და
გიგო ხტიან და ტუნტრუკობენ).

გიგო. (შემოსძახებს სიმღერას).

• შენზედ კარგი რათ მინდა მე... •

ნინო. შეგცდა... გრეკი არ უნდა, აი ასე უნდა. (იმღერის).

გ ა მ ო ს ვ ლ ა III.

(ივინივე და გაბრო შემოვა მაღაზიიდან).

გაბრიელ. რა ჯმბავია?... ქორწილი გაქვთ?...

გიგო. (ნინოს შესტყერის). ნეტავი აგრე იყო, მაგრამ—
სად არის!.. ვერ (ნინოზედ იშვერს ხელს). ამის დე-
დიდას ვეღოთ...

გაბრ. უვირისთაოდ ქორწილი არ იქნება?..

ნინო, (გაბრელ). ნუ ამლავებ!.. დედიდა ჩემი, შენი გა-
საღვანებელი არ გასდევს!...

გაბრელ. (ნინოს). ვინა ჭლანძღავს?... სუძრობა აღარ
იცი?...

ნინო. სუძრობა—სუძრობასა ჭქვიან.
(იღმის ზარის ხმა).

გაბრელ. (გიგოს). ცადი, გეთყუან, გიგოჯან!.. ვილაც მუშ-
ტარია.

(გიგო სიჩქარით გავა).

გ ა მ ე ს ე ლ ა IV.

(იგინივე, გიგოს გარდა).

ნინო. წავიდნენ სასიანიები?...

გაბრ. წავსიარნენ!... იმიტომაც მინდა გთხოვო რამე.

ნინო. რა სათხოვარია გაგჩენია?...

გაბრ. ჯერ ჰირობა მომეცე, რომ უთუოთ შამისრულები.

ნინ. სუ!.. იქნება რა მოსოვო?...

გაბრ. არა, ღმერთმანი!... იმისთანას არასა გთხოვო, რომ
შენ იმის შესრულება არ შეგეძლოს.

ნინ. ვინ იცის!.. ჯერ მითხარ.

გაბრ. ჯერ ჰირობა მომე.

ნინ. არა, — ჯერ მითხარ...

გაბრ. (ელრიჯება.), ნინოს ჭირიძე!... გეთყუანე!...

ნინ. გაგეუდი, ბიჭო!...

გაბრ. (დაიჩოქებს და უფლს უწევს). თუ ღმერთი გწამს!..
გენაცვალე!...

ნინ. (ხელს წაჭკრავს და წააბარბაცებს). შეიშალე!..

გაბრ. (წამოდგება). შენ იქნება სსკვა გგონია რაზე!... არა, ღმერთმან იცის!...

ნინ. მამ რატომ არ ამბობ, რა არის?..

გაბრ. აი, რა... (სიამოვნებით). მე მინდა ჩემს ნეკესტასთან წასვლა... ჩემს დანიშნულთან... ჩემს პეტას, ლამაზს ფოფოქსთან...

ნინ. ეგ რა ჩემი საქმეა...

გაბრ. თუ გიუკარდა!...

ნინ. ქა!... მერე ვინ გიშლის?...

გაბრ. ხაზიანებისა მერიდება...

ნინ. ისინი რომ მოაწმინდაში *) წავიდნენ... დღეს იმ ეკლესიის დღეობა... საღამომდინ აღარ მოვლენ... (პუბლიცისტენ). რამდენი საღსი იქნება!.. ნეტავი იმთა!... (გაბროს). მერე, იქნება ჩაიხედანც დანუბტიყოს ვინმემ საზიანები...

გაბრ. მეც იმიტომ მინდა წასვლა, რომ ადრე არ მოვლენ.

ნინ. მამ რაღა გაბრკოლებს!...

გაბრ. რაღა თუ აქ მუშტარნი მოვიდეს ვინმე... რომ იცო პარიკმხერის ზომოშნიკი, თუ შინ არ არის, თუ პარიკმხიკი მალაზიანი არა ტრიალებს...

*) მოაწმინდა—თბილისშია, ოდესმე სამყოფი წმინდის მამა დაუთოსა და დღეს ეკლესიაა მისივე სახელდებისა.

- ნინ. დუხებს ნკენ კი ვერ გავუვიდით!...
- გაბრ. თავის გავრეკს რომ მოუნდეს ვისმე?..
- ნინ. მთავრინდობა დღეს?.. და ისიც სადილს უკან?..
რას ამბობ?.. ვინ გავიყდებს რომ დღეს მოვი-
დეს?!
- გაბრ. რა ვიცით?!..
- ნინ. მევე, როგორ ვინდა მოასუფსო, რომ აქაც იყო
და ნეკესტანთანაც?...
- გაბრ. მეც მაგაზედ გესკეწებოდი.
- ნინ. არ მესმის!..
- გაბრ. მე წაუკლ და შენ განკარგე თავი, თუ მოვიდა
ვინმე.
- ნინ. მევე?!.. (იფინის). ხა, ხა, ხა, ხა, ხა!..
- გაბრ. ჯო და, რას იფინი? რა დიდი საქმეს?.. მაკრატ-
ლის სძარება სომ იცი?
- ნინ. არა, არ მამიდიანს.
- გაბ. (დაუჩოქებს და ხელზედ ჰკოცნის) შენ გენაცვალის
ხეში თავი!..
- ნინ. გავიყდი?.. ქალისაგან ვის გაუგონია თმის ვრეკს?..
- გაბ. (წამოდგება). თუ გიყვარდე!.. (ჩაფიქრდება).
იცი რა?.. მოდი ბიჭურათ ჩაიცვი...
- ნინ. ხა, ხა, ხა, ხა, ხა!...
- გაბ. შენ ბიჭურათ და გიგომ ქალურათ, რომ არავინა
ქსთქას: «ქალი არა ჯეოლიათო...»
- ნინ. ხა, ხა, ხა, ხა, ხა!..

განბ. აგრემც დმუშთი გიგოს თავს არ წაგართმევს!..ჭა!..

ნინ. კარგი, მაგრამ, რა ჩავიცო?

განბ. აღის შკატუში როგორ არა იქნება რა?.. მას წაგაღ
გიგოსაცა ვოსოკ...ვიცი უნარს არ შეტყვის..ჭოა?..

ნინ. კარგი, კარგი!.. რა გაეწყობა!..

განბ. მადლობელი ვარ!.. (ხელს ჩამოართმევს). მას მივ-
დივარ, რაღა?....

(გავარდება).

გ ა მ ო ს ვ ლ ა V.

(ნინო მარტო).

ნინ.ა. გადარეული!.. სა, სა, სა, სა, სა!... რას ეგ-
ვანება ჩვენი ბერიკაცობა?... სა, სა, სა, სა, სა!..
შარკმასკრისას მასკარადი?!.. სა, სა, სა, სა სა!..
რომ გვიცნოს ვინმე?.. (ლოყაზედ ხელს მიიდებს).
სირცხვილ!... მაგრამ დღეს ვინ მოვა?... კარგი
სუძობაა, თუ მოვიდა ვინმე და თქვა: «წვერი გა-
მივრისკეთა»... უფვაშებსაც თან მივაყოლებ!.. სა,
სა, სა, სა, სა!.. მგონია გაბრომ გაგვასულებ!..
გიგო რაღა იქნა ნეტავ?

გ ა მ ო ს ვ ლ ა VI.

(იგინივე და გიგო. გიგო შამოვა ქალურათ *)
ჩატყული).

გიგო. (ნინოს თავისივე ხმაზედ). კაი გუნებასკდა სარ.

*) სახე ისე ტურფათ და ლამაზათ უნდა ჰქონდეს აქტიორს,
რომ ქალის სახეში არ ერჩეოდეს.)

ნინო. (რომ დანახავს გიგოს ქალურათ მორთულს). ხა, ხა,
ხა, ხა!.. ხა, ხა, ხა, ხა, ხა!.. მოგუკედი, დედაკ!..

გიგო. რას იღრიჭები?.. რა დროს სიცილია?.. შენთვის
ცაბროს არა უთქვამს რა?..

ნინო. როგორ არა.

გიგო. მაშ წადი, ჩაიცვი რაღა?..

ნინო. (ათვალითარ-ჩათვალიერებს გიგოს). წავალ, წავალ!...
ხა, ხა, ხა, ხა, ხა, ხა!...

(გაუარდება).

გ ა მ ო ს ვ ლ ა VII.

(იგინი მარტო.)

გიგო. ისეკ ბაღლია, ბე და ჩემს ღმერთმა!!.. რაზედ
იჭაჭებოდა?!.. (პუბლიკისკენ). კარგი გოგონაა ვინა,
ჩემი ნინო?.. ამისი დედიდა რინს ვი არას მომივი-
დეს?.. ნეტა რატომ აქამდისინ არსად გაჩნდა?.. ნინო
ვი უოკელ დღე ეღის... მოთრეუდიყო ერთი და გა-
მეგო რას აპირებს, რა აზრი აქვს ნინოზედ?.. სსვას
რომ შეაძლიოს?.. ბე ვი ზირში ჩაღა გამომავლას!..
ან შამომეციღას?.... ვის შაუღიან? (მუშტს იღე-
რება). როგორ გამობედავს?.. ვის შაუღიან? ბე-
რძე? ვაი იის დედის ღმერთს (გაბრუნდება სტო-
ლისკენ). ესღა რომ შემოვიდეს გ. ნმე აქა, სომ
სმა უნდა გამოვიცვალა? (ქალურ ხმას ჰხამავს)
ასე დაუწყებ. რა გნებავთ? ვინა ბძანდებით?....
(პუბლიკისკენ.) ქალობა ძნელი უნდა იყოს. ბე და
ჩემს ღმერთმა ძნელი უნდა იყოს! ერთი ამ რსუნი

კუდების ზიდვა. (შლეიფს ატრიალებს) ჩუმობაა?!
 ერთი ბანდანა რომ მეკიდოს, ის მიჩქვნიას!.. მე-
 რე შეილების გასწდა?... უნდა ულოლიოს ბაღ-
 დსა. (გააწავრებს ქალს მითომ ბაღლი ეჭიროს ხელში.)
 ააააა, გენაცვალოს დედა!... ააააა, შენი ჭი-
 რიმე!... (ახლა ბაღლის ტირილს ავსაკრებს). აუა!...
 უა!... (თან ულოლიებს) ააააა, კუკუნისა ჭირიმე!..
 აა, ძუძუ!... (პუბლიცისგენ). ასე მსელის ქაღობა...
 (იქით). ნინო რაღა იქნა?

გ ა მ ო ს გ ლ ა VIII.

(იგინივე და ნინო ფიტხლავ გააღებს კარებს, შა-
 მოვარდება ისარივით, კაცურად ჩატმული *).

ნინო. მე გასლავაა!.. მე ვარ ბიჭი!... (მივა და გიგოს
 ხელს აუსვამს ლოყაზედ).

გაგ. (თავს არიდებს უნებურად). შე, გიყო, შენა!..

ნინო. (იმღერის). მე ვარ ბიჭი, ქვეყნის თვალი,
 (გიგოზედ იშვერს ხელს). შენისთანა მიევადას ქალი,
 მოდი ერთი მოტეხვიო,
 მეძე თუგინდა მოძევალი! (ორჯერ).

—
 მბლათა ვარ მე გავსიდილი,
 უდედ-მამო გულით ჩქვილი,
 მოდი ერთი მოტეხვიო,
 შენ ყოფილხარა ჩემი წილი!.. (ორჯერ).
 (წინა კარებიდამ ისმის რაკუნო.)

*) ნინოს წინათვე უნდა ე ვას კაცურად, ქალურ ტანისა-
 მოს ქვეშ, თორემ გამოწვლას ვერ მოასწრობს.

გიგ. ეზოს მხრიდან არის ვილაცა.

ნინ. ვინა ხარ? შამოდია!...

გ ა მ ო ს გ ლ ა IX.

(იგინივე და მართა, ხარფუხელი, საწყალი ქალი, მოკლე ჩადრ წამოსხმული; ხელში უჭირავს დაღალეობი.)

მართა. (შამოვა და დარცხვენით.) ხომ არ იყიდით ამ დაღალეებს?..

ნინ. (წინ წადგება და გაეუამაშება). შენ მიწვევისხარ მაგ დაღალეებს!...

მართა. (წაიწვევს გიგოსაკენ). გაი, იქით!.. თვალმც გამოსკვდება!.. ლუქუსტაცო!..

გიგ. (თითქოს ეზვევაო, მართას). აქეთ მოდექ!.... (ნინოს). დაიკარგე!... ლაქლანდარგე!..

ნინ. ხა, ხა, ხა, ხა, ხა, ხა!..

მართა. თეთრათ შენი სარეცნი!...

ნინ. ხა, ხა, ხა, ხა, ხა, ხა!..

გიგო. (მართას) მაგას უურს ნუ უბღებ... (ართმევს დაღალს) როგორ აძლექ?

მართა. ერთ თუქნათ...

გიგ. უი! დამიდგა თვალეები!...

ნინ. (სიცილს ვეღარ დაიჭერს). ფრუსტ!..

მართა. (ნინოს). უცუნა!.. რა არის, აქ სასაცილო?

გიგ. (მართას). ქა!.. ერთი თუქნისა რა იცის, აქან?..

მართა. მაშ მანეთათ ხომ აიღებ?

გიგ. ჯო და, მეტი რა იცის?.. არა ჩემი ძმების გასა-

რებაძა!.. წილიანიცა ყოფილს!..

ნინ. ფრუსტ!.. სა, სა, სა! სა, სა!..

მართა. (გამოჰგლეჯს გიგოს დალაღებს და შირბის). დაუღან-
დარები ყოფილსართ!.. მესი კი დგაყარეთ მან
ქეცინ თაკებში!..

(გაუა)

გ ა მ ო ს გ ლ ა X.

(იგინივე მართას გარდა)

ნინ. სა, სა, სა, სა, სა, სა!... მოკვედი, დედაკ!..

გიგ. რაზედ დამიფთსე ის ჰატოხსანი გოგო?!. არა...
კარგი ის იყო, რომ, შენ გერიდებოდა და ხეკვენ
კი მოიწევდა... ქალი ვეგონე!...

ნინ. მაგანედ უფრო არ ამიტუდა სიცილი!.. (ისმის იმა-
ვე კარის რაკუნი.

გიგ. ვილაც მუშტარია, კიდევ...

ნინ. ვინა ხარ, შამოდი?!

გ ა მ ო ს გ ლ ა XI.

(იგინივე და საბედა ჩადრ წამოსხმული.)

საბედა. (ცალ კარს შამოაღებს). გრიჭურა დალაქის დუქანის
ეს არის?..

ნინ. დალაქს რა უნდა აქა?.. ვერა ჰხედავ რომ დალაქ-
ხანა არ არის?..

საბედა. (შემოდის). აბა რა კიცი, შვილო, აქ კი მომას-
წავლეს, და!...

ნინ. ვის დაექებ?

საბედ. ერთი ობოლი დისწული მეყვს, თვაშუას აბა-
რია...

ნინ. ზარემასეებს?..

საბედა. დიას!..

ნინ. რა ჰქვიან სასულთან?

საბედ. ნინო.

ნინ. (იქით). უი, დაშიდგა თვალეზი!.. დედიდა ჩემი!.. (თავს
ჩაჰკიდებს ძირს.)

საბედ. სომ არ იცით, შვილო, სად იქნება?

(გიგო იბუზება და იქით თავს არიდებს.)

ნინ. (ანიშნებს გიგოზე). აი, ის არის...

საბედ. (აჩქარებული, ორივე ხელებს წინ წაიწვდის და წამოვა გი-
გოსკენ). შვილო!.. ნინო!.. შენ კი გენაცვალოს დე-
დიდა!.. (ეზვევა გიგოს და ჰკოცნის; გიგო იღმანჭება და თავს
არიდებს, სახედას მარცხენა ხელი მოხვეული დარჩება და,
თვალეზი ჩასცქერის გიგოს). რა ღამისი გოგონა
დამდგანა!.. (სიამოვნებით) ეეეე... ნა... ცკა... ლე!..
(ნინო ვედლისკენ თავმორიდებით, ჩუმად იჭაჭება სიცილით)
ეელარ მიცან, შვილო?.. (ცოცხა ჩამოეცლება გიგოს და
თავისთვის) საიდან მიცნობდი, სომ არც კი გინა-
სვივარ?.. (გიგოს) ასლა შვილო, იძისთვის მოკვლ
აქა, რომ უნდა წაგიყვანო და გაგათხოვო... შენ-
მა დაბერებამა!..

(გიგო გადაჭხედამს ნინოს და ანიშნებს ამ სა-
განზედ.)

ნინ. (იტიხის ჩუმათ. მერე მოუტანს საბედას სკამს და დაუდგამს გიგოსთან). დაბძანდი, დედი!... (საბედა დაჭდება)

გიგ. (მითომ დარცხვენით, საბედას) მე ვერ არ მინდა გა-
თხოვება...

საბედა. უი, დამიდგა თვალები!.. რატომ, შვილო?!..
გათხოვარს ვერ დატოვებ, ვერა... ჩვიდმე-
ტი წლის ქალი ხარ?... სომ ვერ დატოვებ?...
შენს მეტი ვილა მყავს (წუწუნებს) დედი შე-
ნის ოჯახიდან... საწყალი დედა შენი!...
ნეტავი ეტოცლა და ენასე მაგოდენა გასა-
თხოვარი ქალი!... ასეთი კარგი ბიჭი მყავს შენ-
თვისა, შენმა განარებასა, რომ, შენი მოწონებუ-
ლი!.. მამასხლისის შვილია...

გიგ. (საბედას) არა, დედიდა! მე სოფელში არ გავთხოვ-
დები.

საბედა. მამ, მე აქ ვის ვიტოვებ, შვილო?... შენც კითხ-
ვისი-კითხვით, ძლივს მოგატყენი... იქნება შენა ტყავს
ვინმე არჩეული, აქა?

გიგ. (თავს აკანტურებს, ვითომ დიხზო).

საბედა. (ჩაჰკითხვას). ვინ არის, შვილო?... რა ჰქვია?...
გიგ. გიგო...

ნინო. (გადაჭხედამს გიგოს, რაღაცას ანიშნებს და მუშტყედ
მუშტყა სცემს მუქარის ნაცვლათ).

საბედა. გიგო?... რა ხელობის კაცია, სად არის?

გიგ. (ნიზოზედ ანიშნებს). აკერ...

საბედ. (მიჭნედაშს ნინოს და გიგოს ეუბნება). აის წიპრუა?..
გიგ. ჭო!...

(ისმის ზარის ხმა).

დედიდაკ!... ჩვენ მეორე ოთახში გავიდეთ...
ვიღაც მუშტარია, იქნება აქ შამოვიდეს.

საბედ. (ადგება, ნინოს ერთს კიდენ გადაჭნედავს და მისდევს გიგოს)
წავიდეთ, შევიღო!.. (გაღიან). (ნინო გაიქცევა, მუშტარის
კარს გაუღებს და მოუძღვება ლიზა უცხოთფერადისას და
თან ელაპარაკება.)

გ ა მ ო ს გ ლ ა XII.

(ნინო და ლიზა).

ნინო. დიას, მთაწმინდაში გიასლეჩ... დღეს მთაწმინდა-
ბაა და იმიტომ.

ლიზა. (თავსაკრავი ჰხურავს) რა შეცქინა!.. არა, ჭყინა,
მოვა?..

ნინ. არა მგონია...

ლიზა. იმან უთკარი, ჩემი შინიონი...

ნინ. მათ გასლავს თქვენი შინიონი. (გამოიღებს უკაფი-
გან და აჩვენებს).

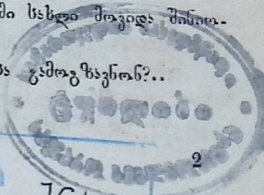
ლიზა. (შინიონსა სჩხრევამს) ქარგი, ქარგი!.. (აძლევს უკან-
ვე შინიონს) უტკარი, ჩემი სასლდი მოვიდა შინიონ-
ნი.

ნინო. (ინახამს შინიონს) თქვენსა გამოგზავნონ?..

ლიზა. ნუუ!.. აჭა!..

ნინო. ბატონა ბჰანდებით!

საბედ. 2

FS

764

2

ღიწა. (მივა ნინოს, მხარზე ხელს დაადებს და ცეხილის ღი-
მილით) შენ მოდი ჩემი სასლი შინიონი.

ნინო. (ნინო თავს ჩაღუნავს და დარცხვენით) მე არ ვიცი
თქვენი სასლი.

ღიწა. აჰ, (ღიმილით) როგორ შენ არა?... სოლოლაქი
სადღვანია, 9 ნუმრო...

ნინო. ზაზანის ვეტყუი და იმან იცის.

ღიწა. (იქით) ქარგი ბიჭი!.. Славный мальчик!..
(თავს დაუკრავს და გავა).

ნინო. სამაგელი!.. როგორ შეკურკურებოდა!.. მართლა
ბიჭი ვეგონე... ქართუელი ქალია და ქართულიც
რომ აღარ სცოდნია?!. შესა კი დაკვარე თავში!..

გ ა მ ო ს ვ ლ ა XIII.

(იგინივე და გიგო).

გიგო. დედია შენი, იქ ოთახში დავსვი!.. მოკარბი-
ლე... რაები მიამბო!.. თურმე კენახიცა გქონიათ,
სახსავი მიწებიც, ჰატარა სასლიცა...

ნინო. რას ამბობ?... მართლა?!..

გიგო. შენმა გარდაში!..

ნინო. სამ არ გითქამს, ვინცა სარ შენა?... ქალურათ
რომ გაცვინ?...

გიგო. განა გავგიუდი?... მინცა ვერ გავბო მოვიდეს და
როცა ტანთ გამოვიცვლით, მამან უთხრათ... სვა-
ლის იქით კი, — ერთს დღესაც აღარ დავუქნებ
აქ!..

ნინო. ნეტავი მოხერხდებოდეს რომ, დღესაც დაკანებო
აქაურობას თავი...

(ისმის ზარის ხმა).

გიგო. კიდევ მუშტარი!.. (მივა, კრესლაზე დაჯდება და
მითომ პარიკსა სწნავს).

გ ა მ ო ს ვ ლ ა XIV.

(იგინივე და ბაადურ).

ნინო. (ბაადურს) აქეთ მობძანდით!..

ბაადურ. (ქუდს მოხდის და სცოლზე დასდებს; ჩითმერდის
მოხსნის და იმასაც დასდებს) გამარჯვება თქვენს!!..
აბა ერთი წვერი მომიფსიკეთ!... (გადაჭნედაძს გიგოს
ღიმილით და პუბლიკისკენ). ე რა კარგი გოგონა ჩანს?..

ნინ. (იქით) რა ცუცსლში ჩამაგდო გაბრომ?.. თავის დღე-
შიაც არა მჭკრია სამართლებელი სელში... (ბაადურს)
ბატონო, თქვენ ვერ არა გაქვთ მოსაზარისი წვე-
რი...

ბაადურ. მე უკეთ არ ვიცი: მოსაზარისი მაქვს, თუ არა!..
(გიგოს ღიმილით). ეგ რასა ქსოვთ?.. (შხარზედ ხელს
დაადებს და ელაქუნება).

გიგო. რა, თქვენი საქმეა?.. დამესხენით!..

ბაადურ. (პუბლიკისკენ იურება და გიგოს) რას გიშლი,
შვილო!.. ისე გატეხურე... (ნინოს) რა ჭქენი, შენ,
ე-ი!.. ცუდლუტო!..

ნინ. თუ აღარ დაგიშლიათ, მე მეოხნია, სვალ რომ მო-

იხარხართ უკეთესი იყოს... ჯერ ერთი ეს რომ—ღამ-
დება, მერე კიდევ, სვალ თითონ ხაზიანი მოგ-
ზასამდათ... ძალიან მსუბუქი ხელი აქვს...

ბაადურ. გიჟია!.. შენ მაგაებს ვინა გკითხამს?!..

ნინო. (თავს გააქნევს უსიამოვნების ნიშნით) თქვენი ნებაა!..

ძოითმინეთ, საპონს ავაქაივებ... (გიგოს) ნინო!..

გადი თბილი წყალი ჩაასხი ამ სასაპონში. (გიგო
გამოართმევს სასაპონს *) და გავა).

გ ა მ ო ს ვ ლ ა XV.

(იგინივე გიგოს გარდა)

ბაადურ. (სურათებს სჩხრევამს, აედლებზედ). ნეტა ეს ოს-
მალები არიან, თუ ლემქნები?..

ნინო. (იქით) აბა, რა ქალის საქმეა სამართებელი?.. თა-
ვის დღეში კი ხელში ამიღია... რომ კიდევ ამე-
დო, რა უნდა მომეზაროს?.. მეტი რაღა დონე მაქვს!
უნდა გამოვცადო ჩემი თავი...

გ ა მ ო ს ვ ლ ა XVI.

(იგინივე და გიგო სასაპონით, რომელსაც ნინოს
აძლევს და ნიშნს უგებს; ნინო კი უსიამოვნოთ ცუ-
ჩებს აიბრეჩს: გიგო იქვე დაჟდება.)

ნინო. (ბაადურს). ძობძანდით, კნიაზო!.. დაბძანდით!..

*) სასაპონეს განგებ გაიტანს, თორემ, საპნის მაგიერ შიგ
პუდრი უნდა იყოს და შჩოტვი კი—ნამდვილი.

ბაადურ. გვეშველან?... (მივა და დაჟდება კრესლოში; ნინო ფუტით აუნვევს გულს, წაუსომს ღოყებზედ პუდრს და დაუწყებს პარსვას *).

ბაადურ. ნელა!.. შენ რთგორღაც სამსა ჰგეგხარ...

ნინო. (იქით). ღმერთო!... რთგორღი პირის კანი ჰქცნა!
ნია!.. ქალამანსა ჰგავს!...

ბაადურ. (გიგოსკენ მიხედამს სიამოვნებით). ნელა!...

ნინო. (აქეთ მოუგრებს თავს) ვნაზო, გაჩეკეთ თავი და!..
საით იუყრებით?..

ბაადურ. აზა, აზა!.. (კიდევ გიგოსკენ მიხედავს.)

ნინო. (ცხვირზედ ხელს მოუჭერს და კიდევ აქეთ მოუხრის
თავს). დაწყენრეთ თავი, ბატონო!.. (ჰპარსავს).

ბაადურ. დავისრჩე, შე რჯას დაქცეულა!... მგონია კი-
დეც დამჭერ!.. (წამოვარდება).

ნინო. (იქით) ვაჰ, შენ ჩემო თავო!.. (ბაადურს). ავი
მოგასსენეთ: თავი გაჩეკეთ მეთქი!.. დაბძანდით,
ბამბას დაგაკრამთ.

(გიგო იცინის ჩუმად და თან მითომ ჰქსოვს. ბა-
ადურ დაჟდება. ნინო აიღებს სტოლიდგან ბამბას,
დააკრამს ღოყაზედ **) და ისევ დაუწყებს პარსვას).

ბაადურ. (გიგოსკენ იხედება ღიმილით) ის გოგო უქმე დღე-
საც მუშაობს?..

*) სამართებელი პირ გადაქლიბული უნდა იყოს, ჩლონგი, რომ არ დასჭრას.

**) სტოლზედ უნდა იყოს ბამბები გუმერამიგუბში ცალმხარე დასველებული, რომ უფრო დაადგეს ღოყაზედ.

ნინო. (ოჟით) იმის დარდი ჩაეჭრა გულში!.. გერა ჭსე-
დავთ ამ ბებრესანას?!.. (ბაადურს) კნინსო, თავი
სწორეთ!...

ბაადურ. აჭა! აი, გავსწორდი!... (ამ ლაპარაკში რომ არის
ნინო მაინცა პარსამს). ვაჟ, ვაჟ!..

ნინო. რა იყო?..

ბაადურ. კიდენ დამჭერ, შე ოჯახს დაქცეულა!..

ნინო. დაღოცვილო, რადას ლაპარაკობდით?.. აი ბამბა..
(ბამბას აკრამს).

ბაადურ. (გაპყველებული ლაპარაკით). შენ, «სიბრძნე-სი-
ცრუე» არ წაგიკითხამს?..

ნინ. ჩვენ გაუხდელი გლეხის შვილები განლაპარაკო: რა
გვეცოდინება სიცრუისა!..

ბაადურ. მამ, მე გაიმბობ ერთი დალაქის ოცნს... თურ-
მე (ნინო პარსავს თავს დაანებებს და ყურს უგდებს ბა-
ადურს) ის დალაქი წვერს ჭმანსავს მუშტარის და დასჭ-
რა — ბამბა დააკრა... ადგა და ბამბა დააკრა... მე-
რეთ დასჭრა — და ბამბა დააკრა... მერე მესამეთ, მე-
ოთხეთ... ასე რომ, ცალი ლოყა სულ ბამბით ვი
გაუმსრა!.. მერმე იმ კაცმა თურმე უთხრა: «გარგინ
შვილგო, შენ ხომ ცალ მხარეს ბამბა დათესეო
და ახლა მერე მხარესე, მე დამანებეო: ნესვი და
საწმითრო უნდა დაუთესეო!..» მეც ისე ვი არ
მომივიდეს?!.. (სიამოვნებით გადინებდა გიგოსაყენ მი-
თომ შიიტყო, რა მარილიანი სიტყვა ვთქვიო).

ნინო. (იტიხის). რა ბძანებაა, კნიაზო!.. (პარსვას დაუწყებს)
ბაადურ. სომ დამკეჭნე შვილს!.. ერთი სიმღერა მან-
ცა თქვი... ეს ტკივილი დამავაწყებინე.

ნინო. ჩვენ სიმღერისა რა ვიცით, ბატონო?... სანსან-
დრები სომ არა ვართ?..

ბაადურ, ვაჟო ჩონგური და სიმღერა—დალაქის სელო-
ბა არ არის?..

ნინო. ეს დალაქსანა არ გასლავს: აქ შარვიკმსერია...

ბაადურ. ეგ სულ ერთია: ისიც წვერსა ჭმანსავს და
ესიც... იმღერე თუ ღმერთი გწამს!.. შენ გარ-
დას!.. ჩემი სათრისათვის!..

ნინო. როგორ იქნება, ბატონო, სანსანვიკმსეროში სიმ-
ღერა?..

ბაადურ. რას დავსდევ!.. ვინ გაიგონებს?.. შენ სომ
იცი, ქართველი თავადიშვილი ვარ, სიმღერა მიუ-
ვარს... ისე დაბლა თქვი რამე, სიემე ნუ მოგიკვ-
დება!..

ნინო. რა მოგასსენოთ?...

ბაადურ. რაც გინდოდეს.

ნინო. (თანა ჰპარსვას, თან იმღერის; ხან შესდგება იმღერის
და ხან ისევა ჰპარსვას; ბაადურ სიამოვნებით სკამზედ
ჩუნცრუკობს. გიგო ვი ჩუმად იტიხის. პატარა ხანს უკან
მოისმის ზარის ხმა). ვაჰ!.. მუშტარია!... (დასდებს
სამართებელს და მირბის მალაზიაში).

გ ა მ ო ს გ ლ ა XVI.

(იგინივე, ნინოს გარდა)

ბაადურ. (წამოდგება, წინ წაიწევეს და ხან გიგოს შესცქერის სიამოვნებით, ხან პუბლიკისკენ იუჯრება.—გიგოს). საზ-
ნიანი პირი რომ არა მქონდეს, ერთს კი მოგე-
სვედი, და!...

გიგო. (შითომ დარცხვენით:) ჩამომეტყუა იქით!..

ბაადურ. რასა სჭამ რომ აგრე ღამაში სარ?..

გიგო. ლობიოს?!...

ბაადურ (პუბლიკისკენ:) ლობიოს მეცა ვჭამ ხოლმე, მაგ-
რამ... (გიგოს სიამოვნებით:) სხვას?...

გიგო. ჭარხალს...

ბაადურ. კიდევ იმიტომა გაქვს აგეთი წითელი ლოქე-
ბი!.. (წაიწევეს გიგოსკენ; ამ დროს ნინო შემოდის და
ბაადურ ისევ უკან-უკან დაიწევეს).

გ ა მ ო ს გ ლ ა XVII.

იგინივე და ნინო.

ნინო. კიდევ აბძანებულსართ, კინაზო?...

ბაადურ. (დაჟდება). მოდი, მოდი!.. ბარემ განთავსე ის
სიძღვერატა და თავის ჰარსკატ... მეტს განუქბ...
ნინო. ესლავ... მოგასსენებთ... (იძღერის).

ბაადურ. ბარაქალა!.. ბარაქალია!...

ნინო. მუშტარი!.. უკაცრათ, კინაზო!.. (და დასცემს სა-
მართებულს და გაკარდება მალაზიაში).

გ ა მ ო ს ვ ლ ა XVIII.

(იგინივე ნინოს გარდა).

ბაადურ. რა დაქმართათ იმ ოსრებს!.. (წამოდგება და გიგოს): მან ჭარხალსა სჭამ?.. თევზები კი არ გიყვარს?..

გიგო. დამეხსენით, ერთი!..

ბაადურ. (პუბლიკისკენ.) რა სუსსიანი გოგო ყოფილან?.. (გიგოს.) მოდი ჩვესსა წამოდი, სოფელში... ასეთ რიგათ შავინსამ, რომ!...

გ ა მ ო ს ვ ლ ა XIX.

(იგინივე და ნინო).

ნინო. კინაწო!.. რა მოუთმენელი ბძანებულ-ხართ?..

ბაადურ. სურათებს ვხსირეკავდი, შვილოს!.. ახლან, შენც სულ აგრე უნდა ირბინო?..

ნინო. რა ვქნა, მუშტარი იყო... ზოგი დუხსა თხოულობს, ზოგი ჰომადასა... დაბძანდით!..

ბაადურ. (დაჯდება.) გაათავე ბარემ!..

ნინო. ესლავ... (იქით) რა იქნა ი დსაქცევი გაბრო?... (ისმის წარის ხმა. ბაადურს) უკაცროთ!.. კიდევ მუშტარია...

(გარბის მღაზიაში).

ბაადურ. კიდენ!!.. (წამოდგება) ე რა ჭირში ჩაკარდი?!.. ნეტა ივესი მომტენოდა და მე აქ არ შამოვსულავი-

ყავ!.. (გიგოსკენ მიიხედავს ღიმილით და სიამოვნებით).
ძაგრაძე!... (მალაზიოდგან იმის კვალობის ხმა პარიკმანერის ცოლისა). უი, დამიდგა თვალები!... ეს რასა ვსედავ?.. (გიგო წამოვარდება ფეხზედ, აიწურება და კედლისკენა იქს პირს, შემერთალი; ბადურ გაოცებულია. ნინო შამოვა თავ-ჩალუნილი, თან შამოჭყეებიან გაბრაზებულები: პარიკმანერი და იმისი ცოლი).

გ ა მ ო ს ჟ ლ ა XX.

(იგინივე და ნინო, გრიგოლ და მია.)

გრიგ. (ნინოს) გოგო, ეგ რა გიქნია?!...

ბაადურ. (საზოგადოებისაკენ, განცვიფრებული) გოგოვო?!.. (ნინო თავ-ჩალუნული დგას).

მია. (გიგოს რომ დაინახავს). უი, დამიდგა თვალები!!.. ჩემი კახა!.. უა!.. (მოვარდება გიგოს) შენი სასკელი კა ამოვარდა, შენი!.. ბიჭო, ეს რა ამბავია?..

ბაადურ. (საზოგადოებისაკენ განცვიფრებული) ბიჭოვო?!! რას ამბობენ?!.

გრიგ. (ნინოს) გოგო, განა ჩემი ტანისამოსი, შენი სასკელი გავსდა?..

მია. რაქვს ვსედავ, რაქვს!!.. (მუხლებზედ ხელებს იტყმს) დადექ თვალებოო!!.

ბაადურ. რა მასკარათი გაუმართამთ, ამ ოჯახს დაქვეყნებს!!.. კარგი ამბავია!.. (პარიკმანერს) კაი დალაქსანს გქონიათ?.. გოგოებს ანარსვიანებთ წვერსა?!.. ეს რა ამბავია ჩემს თავსა?!.

გრიგოლ. (ბადურს) უკაცრადო, კნიაზო!.. მე აქ ჩემი
ჰომოქსიგი გაუშვი და აღარსადა ჩანს.. რა ვიცო-
დი, თუ ეს თავლაფიანები, ამისთანა სირცხვილში
ჩამაგდებდნენ!.. რა ვიცოდი, თუ ამისთანა რაზ-
ბონიკობას ჩაიდენდნენ!..

მანა. (გიგოს მივარდება). ი...ი...ი...ი, გაწყდეს თქვენი ქო-
ქი!.. არ იტყვი ბიჭო. რა ამბავია?

გიგ. (რომელიც თავჩაღუნვილი დგას ამოდენა ხანი, წამოიღულ-
ლულებს) გაბრომ...

გრიგ. (ნინოს). რამ გათვიქრებინათ, გოგო, ბიჭურათ
ჩაცმა?.. ჯა?..

ნინ. (რომელიც თავჩაღუნული იდგა აქნობამდის, წამოიღულ-
ლულებს). გაბრომ...

გრიგ. (ნინოს წავლუებს ხელს.) აქ წამოეთრე!.. (ნინო
უძალიანდება).

მანა. (წავლუებს ხელს გიგოს გაწიწმაცებული.) გაისადა
ესლაკ, ეგ კაბა, შე ამოსაწყეტის შვილო!!.. ეს-
ლაკე დამკვარტენით, რომ თქვენი სსენება აღარ იყოს
ჩემს სახლში!!.. (გიგო ხელს გამოგლეჯამს).

გრიგოლ. (უვირის) თქვენი დუსი აღარ იყოს აქა!!..

ბადურ. (იქით). სოჯის აბანოა?!. ე რა სათაბაღაში ჩა-
კარდი?!..

გ ა მ ო ს გ ლ ა XXI.

(იგინივე და საბედა შემოვარდება.)

საბედა. რა ამბავია, აქა?.. რა უკირილია?.. წყნსლი სომ
ანაიერს ეკიდება?!!.

მანა. (რომ დაინახამს საბედას) ჭა!.. ეს ვილა შემოქსირა?!.
(გიგოს) სულ ჯერე თავჩაღუნული უნდა გაშეშდე,
შე გულ მკვდრის შვილთა?..

საბედა. (პარიკმახერის ცოლს). გული მოგიკვდა, შენა!..
რას იწუქვლები და იქოქები?!!..

მანა. (იქით) ეს ვილა ოსერია?!. (საბედას) შენ რაღაო!..
რა მქვიანო?.. საიდან მოთრეულსარ?..

ბაადურ. აი, სათა!.. აი, ბაღა!..

საბედა. (მანას) ოსერიაცა სარ და მითრეულ—მოთრეული-
ცა!.. აბა რას ეძაოთლები, მაგ უსურ ბავშსა?!

მანა. (იქით) გაგონილა?!. ჩემს სახლში მკეკ მღანბღ-
კენ!.. (საბედას) დაიკარგე აქედან, შე ვადაოქართო,
ბებურთო, თორემ!..

გრიგ. (მალა) დაიკარგენით აქედან!..

ბაადურ. (მანას) ე რა ხათაბაღაში გაკები?..

საბედა. (მანას.) უა, შენ თიასა!.. უურებზე სასვი არ
გაღამაჭრა!.. მამ დაგანაგვრინებ, რაღა, ჩემს დის-
წულს!..

მანა. (საბედას მალა) გამეცალენით, თორემ, სულ ბუ-
წუწებით გათრეკ!..

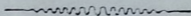
საბუდა. (მივა გიგოსთან და ხელს წაავლებს) აქ წამო, შვი-
ლო!.. (ნინოს.) შენც წამო, ბიჭო!.. (მიჰყავს ესენი
და უფვირის მიახს) აბა ერთი ხელი მასკელ და ბუწუ-
წებით თარეკა როგორც უნდა, მე გახვესებ!.. (მი-
დის).

ძანა. ჩემი კაბა?!. (ქმარს) კაცი არა სარ?!..

გრიგ. (წინ გადაუბოგირება ამათ.) სად მისუდათ, თქვე
რასობინიებო?!.

ქიანო. (საბუდა. (უფვირის) გამიშვით!..
) ძანა. (უფვირის) არ გაუშო!..
) ბაადურ. (დგას გაოცებული) დაგწყველათ დიქონთმა!.

(თვარდა დაეცქმს)

განცხადებანი

გ. მარკუშინისა და სხვ.

ქართული წიგნის მაღაზიისაგან.

დაიბეჭდა და ისუილება ამ მაღაზიაში შემდეგი წიგნები:

მ მ შ ე

დიმიტრი თაგ-დავითაძე

მ მ შ ე

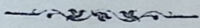
ილია ჭავჭავაძისა.

თბილისი, 1880 წელს, ფასი სამი შაური

ქართული ანბანი

მოძრავი ასოებით.

თბილისი, 1880 წელს, ფასი ორი შაური-

კაცია - აქამიანი?!

მოთხრობა ილია ჭავჭავაძისა.

თბილისი, 1880 წელს. ფასი სქელ ქაღალდზე სამი
ს ბ ა ზ ი; ჩვეულებრივ ქაღალდზე ო რ ი ა ბ ა ზ ი.

მომხრობანი

ნათარგმნი ქართული ქაღებისგან,
თბილისი. 1880 წელს. ფასი ო რ ი ა ბ ა ზ ი

ბებეჭებანი

ტარბეღის სუთ მოქმედებათ,
თხსულებს ანტონ იუურტელაძისა.
თბილისი, 1880 წელს. ფასი ო რ ი ა ბ ა ზ ი.

ს ა მ წ ე რ ლ ო

თხიბუჭი

შედგენილი ილია ჭყონიასგან.
1880 წელს, ფასი ა თ ი შ ა უ რ ი.

1213

ბ. მარკუშვილისა და სიმ.

ქართული წიგნის მაცნისათვის

ისყიდება

ახალი გამოცემული ქართული წიგნები.

ფასი სამი შაური.

